

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

(การศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความจำเป็นและสำคัญยิ่งต่อมนุษย์ในอันที่จะสร้างความเป็นปึกแผ่นให้แก่สังคม) การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม และวัฒนธรรม (เป้าหมายของการศึกษาไทยปัจจุบันเน้นให้คนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มุ่งในการพัฒนาชีวิตให้ดีขึ้นกว่าเดิม) ดังนั้นสถาบันการศึกษาพยาบาลทุกแห่งในปัจจุบันจึงทำการผลิตพยาบาลโดยมุ่งให้พยาบาลเป็นผู้มีความรอบรู้ มีความคิดวิจารณ์ที่ถูกต้อง มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติหน้าที่ในวิชาชีพ พร้อมทั้งเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมเพียงพอที่จะให้บริการแก่สังคม)

การเรียนการสอนในวิชาชีพพยาบาลแบ่งออกเป็น 2 ภาค คือ การเรียนการสอนภาคทฤษฎี และการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ การเรียนการสอนภาคปฏิบัติในตึกผู้ป่วยมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการศึกษาพยาบาล ประสบการณ์ในตึกผู้ป่วยจะทำให้เกิดทักษะ ความชำนาญ หัดค้นคว้าหาเป็นในการปฏิบัติงานวิชาชีพแก่นักศึกษาพยาบาล การเรียนการสอนภาคปฏิบัติในตึกผู้ป่วยจึงเป็นการสำคัญให้นักศึกษาพยาบาลได้เรียนรู้จากสภาพการตั้งที่เป็นจริง ได้เห็น ได้สังเกต ได้สัมผัส ได้ทดลองปฏิบัติจริง ได้ตัดสินใจแก้ปัญหาในสภาพการตั้งจริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และเกิดทักษะในการพยาบาล สามารถให้การพยาบาลที่สนองความต้องการของผู้ป่วยทุก ๆ ด้านได้ และมีการพัฒนาทัศนคติที่ดีทางวิชาชีพ การจะให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ได้ ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ ปัจจัยที่สำคัญมองเห็นได้เด่นชัดที่สุดคือปัจจัยทางด้านอาจารย์พยาบาลประจำตึกผู้ป่วย เพราะการคัดสรรศึกษาภาคปฏิบัติในนั้น อาจารย์พยาบาลประจำตึกผู้ป่วยเป็นผู้มีบทบาทในการคัดสรรสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม และกระตุ้นให้นักศึกษาพยาบาลได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่กำหนดไว้ (Tornyay 1971 : 4-5) และนักศึกษาพยาบาลจะมีบทบาทในการลงมือปฏิบัติการพยาบาลตามแผนการเรียนการสอนที่อาจารย์พยาบาลจัดให้การเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลจะเกิดขึ้นได้ดี เพราะการได้ลงมือปฏิบัติการพยาบาลด้วยความมั่นใจ และมีการพัฒนาทักษะอย่างถูกต้อง ทั้งนี้โดยการดูแล ชี้แนะและสอนโดยอาจารย์พยาบาลประจำตึกผู้ป่วย (Hinchliff 1979 : 31) และส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ด้านทักษะ

และทัศนคติทางวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลจะได้อาจการเปลี่ยนแปลงอย่างการปฏิบัติการพยาบาล
ของอาจารย์พยาบาลประจำตึกผู้ป่วยด้วย (Rauen 1974 : 33-34) ดังนั้นพฤติกรรมการสอน
ของอาจารย์พยาบาลในตึกผู้ป่วยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล

แต่ปัจจุบันนี้ยังพบว่า การจัดการเรียนการสอนในตึกผู้ป่วยยังมีปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์
ผู้สอน และการจัดการเรียนการสอนในตึกผู้ป่วย (วิรัตน์ โกศลสมบัติ 2519 : 34) ซึ่งนับว่า
เป็นปัญหาสำคัญยิ่งของการจัดการศึกษาวิชาชีพพยาบาลที่จะต้องค้นคว้าเพื่อหาทางแก้ไข
ดังกล่าว การศึกษาสภาพปัจจุบันของการสอนของอาจารย์พยาบาลนั้น นักศึกษาพยาบาลจะเป็นผู้ที่สามารถ
บอกได้ดีที่สุดว่าสภาพของการสอนของอาจารย์พยาบาลเป็นอย่างไร เพราะว่านักศึกษาพยาบาล
เป็นผู้รับผลโดยตรงจากการดำเนินการสอนนั้น ๆ ผู้วิจัยจึงสนใจและต้องการศึกษาว่านักศึกษา
พยาบาลรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในตึกผู้ป่วยอย่างไร และมีความคาดหวัง
อย่างไร ข้อมูลที่ได้จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในวิชา
ชีพพยาบาลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้คือ

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในตึกผู้ป่วยตามการรับรู้และ
ตามความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาล
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในตึกผู้ป่วยตามการ
รับรู้และตามความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาล

ปัญหาของการวิจัย

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในตึกผู้ป่วยตามการรับรู้และตามความคาดหวัง
ของนักศึกษาพยาบาลแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในตึกผู้ป่วยตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล
แตกต่างจากพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในตึกผู้ป่วยตามความคาดหวังของนักศึกษา
พยาบาล

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษานี้มุ่งศึกษาเฉพาะพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในตึกผู้ป่วย แผนกอายุรศาสตร์และแผนกศัลยศาสตร์ สังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ ทบวงมหาวิทยาลัย 4 แห่ง คือ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
2. การศึกษาการรับรู้และความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาล ศึกษาเฉพาะนักศึกษาพยาบาลที่ผ่านการศึกษาพยาบาลตามหลักสูตรของการศึกษาในสถาบันการศึกษานั้น ๆ มาแล้ว อย่างน้อย 2 ปีการศึกษา
3. ศึกษาเฉพาะพฤติกรรมการสอนในของอาจารย์พยาบาลในตึกผู้ป่วย 4 ด้านคือ การวางแผนการสอนและการนิเทศ การดำ เินการสอนและการนิเทศ การประเมินผล และ คุณลักษณะที่ดีของอาจารย์พยาบาล

ข้อตกลงเบื้องต้น

การตอบแบบสอบถามถือเป็นคำตอบที่แท้จริงตามการรับรู้และตามความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาล

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

อาจารย์พยาบาล หมายถึง พยาบาลที่ทำหน้าที่สอนนักศึกษาพยาบาลในตึกผู้ป่วย แผนกอายุรศาสตร์และแผนกศัลยศาสตร์ สังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ ทบวงมหาวิทยาลัย 4 แห่ง คือ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

นักศึกษาพยาบาล หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะพยาบาลศาสตร์ 4 แห่ง คือ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และนักศึกษาพยาบาลเหล่านี้เป็นผู้ที่ผ่านการศึกษาพยาบาลตามหลักสูตรของการศึกษาในสถาบันนั้น ๆ มาแล้วอย่างน้อย 2 ปีการศึกษา

พฤติกรรมการสอน หมายถึง พฤติกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในตึกผู้ป่วย ซึ่งจำกัด เฉพาะพฤติกรรมการสอนที่สามารถสังเกตได้โดยนักศึกษาพยาบาล 4 ด้าน คือ การวางแผนการสอนและการนิเทศ การดำเนินการสอนและการนิเทศ การประเมินผล และ คุณลักษณะที่ดีของอาจารย์พยาบาล

การรับรู้ หมายถึง การรับรู้ได้โดยกระบวนการรับรู้ทางหูและทางตาของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งเป็นความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนที่เห็นว่าอาจารย์พยาบาลได้ปฏิบัติในตึกผู้ป่วย

ความคาดหวัง หมายถึง ความปรารถนาของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในตึกผู้ป่วย ซึ่งนักศึกษาคาดว่าถ้าอาจารย์พยาบาลใช้พฤติกรรมการสอนตามที่นักศึกษาคาดหวังแล้วจะทำให้การศึกษากฎปฏิบัติของนักศึกษา ยัง เกิดผลดียิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ผลการศึกษานี้ทำให้ทราบการรับรู้และความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในตึกผู้ป่วย
2. ผลการศึกษานี้จะทำให้อาจารย์พยาบาลประจำตึกผู้ป่วยตระหนักถึงความสำคัญ ของพฤติกรรมการสอนในตึกผู้ป่วยว่ามีความสำคัญและมีความหมายต่อการ เรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย